

ЗАВДАННЯ ВІДОМЧОЇ НОРМОТВОРЧОСТІ В СИСТЕМІ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Петрук Я. А.

*аспірант за спеціальністю 081 – Право
Донецький державний університет внутрішніх справ*

*Науковий керівник: **Стецюк Б. Р.***

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри державно-правових дисциплін
та публічного управління факультету № 4
Донецький державний університет внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

Одним із важливих інструментів реалізації повноважень Міністерства внутрішніх справ України є відомча нормотворчість, яка виражається в діяльності, спрямованій на створення відомчих нормативно-правових актів, які регулюють організацію і порядок функціонування відомчих органів внутрішніх справ, та визначає правила поведінки для їх працівників.

У сучасних умовах, коли державне управління активно реформується, зростає роль якісного, своєчасного нормотворення в межах відомства. Саме тому аналіз завдань відомчої нормотворчості МВС України є актуальним для розуміння механізмів правового забезпечення діяльності цього органу, його взаємодії з іншими структурами та захисту публічного інтересу.

Відомча нормотворчість має не лише юридичне, а й суспільне значення, оскільки формує правові підстави для реалізації управлінських рішень у чітко визначених межах компетенції. Завдання такої нормотворчості полягають у забезпеченні правової визначеності, узгодженості із загальнодержавною нормативною базою та своєчасного реагування на зміни у сфері охорони правопорядку.

У зв'язку з цим дослідження завдань відомчої нормотворчості МВС України є актуальним для підвищення ефективності правового забез-

печення діяльності органів внутрішніх справ та удосконалення правотворчого процесу в цілому.

В підручнику загальної теорії держави і права за редакцією Бандурки О.М. визначено, що завдання правотворчих органів – якомога повніше врахувати при виданні відповідних актів такі чинники, як стан економіки, рівень розвитку громадянського суспільства, тип державного режиму, загальної спрямованості соціально-політичного розвитку держави, її міжнародне становище з тим, щоб додати формально визначений, загальнообов'язковий характер найбільш оптимальним для таких умов моделям поведінки. [1, с. 225].

Тобто завданням правотворчості є створення нормативно-правових актів з урахуванням комплексу об'єктивних чинників, що визначають доцільність, ефективність і легітимність таких норм, і за таких умов нормативно-правові акти стануть ефективними, та не залишаться декларативними.

Копейчиков В.В. чітко визначив призначення та завдання відомчих нормативно-правових актів, що полягають в наступному:

- встановленні прав одного суб'єкта відповідно до обов'язків іншого;
- роз'ясненні, конкретизації змісту (значення) прав чи обов'язків, викладених у законі в загальних речах;
- розширенні (звуженні) змісту права одного суб'єкта та звуженні (розширення) права іншого;
- введенні нових чи доповненні попередніх вимог до здійснення суб'єктом свого права;
- роз'ясненні, конкретизації змісту (значення) контрольної функції органу управління, який підвідомчий міністерству, комітетові, відомству [2, с. 164].

З аналізу вищевказаних завдань, вбачається, що завданням відомчих нормативно-правових актів є регулювання службової діяльності, деталізувати і розвивати законодавчі положення для практичного застосування, з метою ефективного функціонування системи державного управління.

Чернякович Є.А. прийшов до висновку, що основними завданнями нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України є:

- зменшення кількості нормативно-правових актів, які повторюються та переплітаються з чинними актами, що призводить до плутанини в службовій діяльності підрозділів МВС України;
- обов'язковість створення єдиної експертної комісії, яка б вивчала та вдосконалювала проект акта, а також аргументувала доцільність його прийняття;
- створення єдиної нормативно-правової бази, яка б була доступна лише для діючих підрозділів МВС України [3, с. 161–162].

На думку вченого основним завданням нормотворчої діяльності МВС України виражається в підвищенні рівня системності, ефективності та професійного рівня нормотворчості МВС України.

В свою чергу, вчений Слинько Д.В. хоч і не виділяє завдання нормотворчості, але зазначає, що призначенням відомчого нормотворчого процесу в діяльності МВС України виступає формулювання нових норм права, які притаманні соціуму. Інакше кажучи, в результаті здійснення відомчого нормотворчого процесу відбувається моделювання суспільних відносин, які з позицій держави або громадянського суспільства є бажано-припустимими чи необхідно-обов'язковими [4, с. 471]

Тобто завданням відомчої нормотворчості Міністерства внутрішніх справ України – створення нових нормативно-правових актів, за допомогою яких регулюються бажані для держави та суспільства форми правової поведінки.

Таким чином, відомча нормотворчість Міністерства внутрішніх справ України є важливим інструментом реалізації державної політики у сфері правопорядку, безпеки та публічного управління. Завданням якої відбувається забезпечення конкретизації та адаптації законодавства до практичних умов діяльності правоохоронних органів.

До основних завдань відомчої нормотворчості Міністерства внутрішніх справ України можна віднести:

- адаптація загальних законодавчих норм до специфіки діяльності МВС України в сфері безпеки, суспільних відносинах;
- розробка внутрішньоорганізаційних норм, що регламентують службову діяльність підрозділів, відомств МВС України;
- встановлення процедур, стандартів, вимог до виконання функцій підрозділів, відомств МВС України.

Отже, завданням відомчої нормотворчості Міністерства внутрішніх справ України є створення, удосконалення, деталізація існуючих нормативно-правових актів нормативно-правових актів, які сприяють упорядкуванню правовідносин у сфері безпеки, суспільних відносинах, які мають відповідати соціальним та державним потребам, підвищують професійний рівень управління та забезпечують ефективне функціонування системи МВС України у цілому.

Література:

1. Теорія держави і права. підручник. за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки. МВС України, ХНУВС. Харків, 2018. С. 416.
2. Копейчиков В.В. Теорія держави та права : підручник. Київ, 2000. С. 510.

3. Чернякович Є.А. Поняття й завдання нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Підприємництво, господарство і право*. Київ, 2021. С. 158–162.

4. Слинко Д.В. Особливості відомчого нормотворчого процесу в діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ)*. Харків, 2020. С. 470–473.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-522-1-16>

КОНСУЛЬТАТИВНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СУДІВ З ПРАВ ЛЮДИНИ І МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Полежска К. О.

аспірантка

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: Сіваш О. М.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародного права

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

З точки зору міжнародного права, консультативна юрисдикція міжнародних судів з прав людини – це особлива компетенція міжнародних судів надавати офіційні та авторитетні роз'яснення чи тлумачення норм міжнародних договорів, які стосуються захисту прав і свобод людини. Консультативна юрисдикція реалізується шляхом ухвалення консультативних висновків (рішень), які не мають як такої обов'язкової юридичної сили, проте є авторитетними рекомендаціями щодо правильного застосування чи інтерпретації відповідних норм міжнародних документів. З огляду на вищезазначене, варто окреслити кілька ключових рис консультативної юрисдикції, а саме: рекомендаційний характер, відсутність сторін спору, превентивний характер, функція уніфікації та гармонізації.

На відміну від рішень у спорах, переданих на розгляд суду, які є обов'язковими для держав-учасниць спору, консультативні рішення формально не мають імперативної сили. Їх авторитет базується на престижі судової установи, правовій переконливості та міжнародній репутації суддів, що їх ухвалюють. Саме тому і вбачається відсутність